

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	10 frt.	o. ért.
Félévre	5 „	50 kr.
Évnyegyedre	3 „	—
Egy órára	1 „	—

Szerkesztői szállás:

belőli székintéze 131. szám.

Kiadó hivatal:

Középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOSZVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr.
2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés
után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22.)
Haasensteint és Vogelmér (Neuer-
Markt 11. szám.)
Pesten: Zeisler M. (Király utca 60. sz.)

Nyilvántartási díj:

száma után 20 kr. előleg befizetése mellett
a szerkesztőséghez címzettül.
Előfizetés a hirdetés a kiadó-hivatalnál
kezelendő.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

1870-ki XV-dik évfolyamára.

A hírlapbélyeg eltörölése folytán lapunk
árát leszállítottuk, mindamellett legébrebb
figyelmet fordítunk szellemi beltartalmának
gyarapítására.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Egész évre	10 frt.	o. ért.
Félévre	5 „	50 kr.
Évnyegyedre	3 „	—
Egy órára	1 „	—

Az előfizetési pénzek kiadó Stein J. Já-
noshoz (bel-középutcai könyvkereskedésbe)
küldendők, hol a pontos szétküldésről gondos-
kodva van.

Az előfizetési pénzek beküldésénél posta-
utaltványt kérünk használni, mely jutányosabb
a levélben való pénzbeutaltásnál.

A főszámvevőszekről.

Pest, febr. 6-kán, 1870.

(B.) Egy főszámvevőszék felállítását már
rég elfogadta a ház, ezért magához az elv-
hez szólni ma már késő lenne.

Azonban, miután igen gyakran megtör-
tént már, hogy a legüdvösebb elvek is hajó-
törést szenvedtek a kivitelben, sőt nem egy-
szer váltak károsokká: természetes, hogy a
pártértekezletek hosszabb ideig foglalkoztak
a ház asztalára e tárgyban letett s már ré-
gebben napirendre tűzött törv. javaslatl.

Sok szívet kell e kérdésben a parla-
mentnek kikerülni, ha azt akarja elérni, hogy
a felállítandó főszámvevőszék, egy a miniszteri-
umtól agyan független közeg legyen, de ne
korcsosuljon oly testületté, mely magát a
parlament és miniszterium közé beékelve, a
parlamentáris kormányforma előnyeit meg-
húsítja.

Két javaslat fekszik e tárgyban a ház
asztalán: egyik a központi bizottmány többsé-
gének javaslata, a másik a kisebbségé.

Amaz határozottan az ellenőrködés kor-
látai közt óhajtja tartani a főszámvevőszék, s
annak teljes független állást biztosítani de sem-
mi oly hatalmat nem ad, mely a felelős parla-
mentáris kormányrendszerrel meg nem egyeztet-
hető; ellenben a kisebbség véleke-
dése sok részben a miniszterium és a parla-
ment közé helyezi a főszámvevőszék, sőt oly
praeventív jogokat ad annak, melyek a fele-
lősség eszméjével össze nem férnek.

En azt hiszem, hogy ha a főszámvevőszék
a központi bizottmány kisebbsége által elfo-
gadott elvek alapján állítatik fel, s bármely
részben a miniszterium felébe helyeztetik; ha
a miniszterium és parlament közé beékelte-
dik s oly hatalommal ruháztatik fel, melynek
következtében a zárszámadásoknak a parla-
ment által eszközözendő átvizsgálása illusori-
ussá válik: — az intézkedés nemcsak hogy
nem lesz hasznos, de végtelen károssá vá-
lik; ellenben, ha a főszámvevőszék, mint olyan
közeg állítatik fel, mely függetlenül ellen-
őrködik a kiadások felett, azokat evidenciá-
ban tartja, a zárszámadások átvizsgálása köny-
nyítéssé szakértő előmunkálatokká készíti, —
oly intézmény lesz az, mely az állam vagyona
kezelésére üdvös befolyást fog gyakorolni.

A központi bizottmány kisebbsége oly
forma álláspontot foglalt el, mint a bécsiiek,
a midőn örömlüket nyitvánitották a sajótza-
badság felett, de szerettek volna valamit meg-
tartani a censurából is.

Ilyen eljárás volna az, ha a felelős mi-
niszterek keze a főszámvevőszék némely pra-
eventív eljárása következtében lebilincseltenék.

Hasonlítana ez eljárás azon szabadelvű
jellemű táblabíró óhajtatásához is — ki örö-
mel üdvözölte ugyan a magyar felelős mi-
niszteriumot, azonban a régi hagyományok-
tól sem tudván menekülni, az 1848 előtti
rendszerből is akart volna némely, a parla-
mentáris kormányformába bele nem illő in-
tézményeket fenntartani.

Az sem lehetetlen, hogy e tárgyban a
felsőházzal is lesz némi szóváltás, mert a
törv. javaslat a főszámvevőszék elnöki állomását
akként rendeli betölteni, hogy az alsóház

által kijelölendő három tag közül a király
nevezzen ki egyet, miniszterelnöki ellenjegyzés
mellett.

Tudom, hogy az állam vagyona feletti
ellenőrködés, alkotmányos elvből kiindulva,
az alsóházat illeti; azonban, miután eddigelő
a felsőháznak is volt beleszólása az ilyenmő
tárgyakba, kérdés, ha vajjon a felsőház több-
sége hajlandó lesz-e, a főszámvevőszék ily mó-
don való kineveztetését elfogadni.

A határórség és a szláv kérdés.

Szabadka, február elején.

II.

A ki békét akar, készen kell lennie a
háborura is. Jelen viszonyaink közt nekünk
is szárazon kell tartani puskaporunkat.

Ideje volt a honvédséget felállítani és
nagy ideje, hogy az teljes mértékben s a
lehető legnagyobb számban gyakoroltassék
be: mert elleneink dolyfősek, nagyvárak, s
a dühösebbek nyíltan jószolgatják, hogy el
fogunk merülni a szláv tengerben.

Mutassuk meg hát a rajongóknak, hogy
mi nem akarunk elmerülni e tengerben;
hogy a szlávok érdekeit a magyar szabadság
nem hogy akadályozná, de oltalmazza;
hogy a nemzetiségeket ellenünk csak a vo-
nagló reactio, meg azon nagy hatalom üszítja,
mely minden szabadságnak ellensége s vilá-
guralmi politikából, Konstantinápolyig s egy-
üttal a fekete- és adriai tengerig akar-
ná birodalmát kiterjeszteni; mutassuk meg
végre, hogy a magyar nem fenyeget, nem is
kérkedik, de nem is retteg az igazságtól,
szabadságtól sakra állani, a mint ezt száza-
doknál tette Európa és a polgáriassultság
érdekeiért s tenni fogja ezután is: mert meg
van győződve, hogy elvégre az igazság-
nak s ebből kifolyólag a szabadság-
ságnak is győznie kell, mert ez az
emberiség ügye.

Vajjon ki kételkedhetnék ma az embe-
riség szent ügyének végleges diadalában?
És ki hiszi azt, hogy épen az ugyne-
vezett szláv tenger e kiterjeszkedése válhat-
nék az emberiség ügyének javára?

A szlávok, mint önmaguk bevallják:
világuralomra törnek. Vajjon az
emberiség ügye tűr-e ily mindent letipró
uralmat?

Az emberiség a nemzetiségeket, mint
individuumokat respectálja, s a többség és
nagyobb mivelttség fölényét érvényesíté is
ugyanazon egy ország határai között. Mit
akarnak a délszlávok?

Új országalakulásokat, melyeknek ha-
tárait a nemzetiségek kiterjesztése képezné.

Vajjon az országok alakulásai esetlege-
sek-e, vagy a dolgok természetéből folyók?

Mi azt hisszük: a geographicus hatá-
rok jelezik s tűzik ki az államok határait
rég idő óta s ezek mellőzését, kivált az el-
szórtan lakó nemzetiségek épen nem alterál-
hatják.

Ime tehát haszontalan czélokra tűznek ki
ama túlzók, kik a Balkán-hegységig, vagy
épen Konstantinápolyig terjedő Dél Szláviá-
ról álmodoznak és pedig a déli szlávok ja-
vára; mert midőn ez eset bekövetkeznék: az
reájuk nézve csak pünkösdi királyság lenne
és csak is a nagy orosz birodalom tartana
ország-aratást.

A. J.

Pest, február 5. 1870.

(B.) Be van fejezve a kereskedelmi minisz-
ter költségvetése, s el lehet mondani, hogy sokkal
kevesebb idővesztéssel, mint a többi; nem azért,
mintha kevesebb vétettek volna fontolóra az egyes
tétel, hanem mivel az ellenzék támadásai nem
voltak annyira személyek ellen intézve, mint ed-
dig, s épen nem is vettek annyi időt igénybe.

A levonások, melyek itt amott a pénzügyi bi-
zottmány ajánlata nyomán történtek, igen cseké-
lyeknek mondhatók.

Lényeges levonás lett volna, ha a ház elfo-
gadja a pénzügyi bizottmány azon javaslatát, misze-
rint a kolozsmonostori tanintézet és gazdasági föl-
szerelésének költségei apasztassanak, mert ezeknek
egy része még 1870 ben nélkülözhető.

Azonban, a ház többsége a pénzügyi bizott-
mány ezen javaslatát mellőzve, a felszerelésre a
miniszter által előirányzott egész összeget meg-
szavazta.

Most már merőben azoknak tevékenységétől
függ az intézet s gazdasági gyors felszerelése, kikro-
oz ügy vezetése bízva van, s ők lesznek felelősök,
ha az 1870. őszén kezdődő tanfolyam chemiai la-
boratorium, gazdasági gépek s a kellő marha lét-
szám nélkül kezdődik meg; a mennyire hiteles kut-
forrásból tudom, épen onnan jött tudósítások üsz-
tözzék a pénzügyi bizottságot arra, hogy 8000 frt
levonást ajánljon, nem lévén kiállítás arra, hogy ez
évben végrehajthatassanak a czélba vett föl sze-
relések.

Tegye kiki a maga kötelességét s hajtsa reá
a vállalkozókat is, s bizonyára 1870. őszéig sokat
lehet még végrehajtani.

Elkezdődött ma az igazságügyminiszter költsé-
gvetése feletti általános vita. A bal- és szélsőbal
részéről szólott egy-egy szónok. Mindkettő elfogadta
a költségvetési előirányzatot alapul; de mindkét
szónok megígérte, miszerint az egyes részleteknél
újabb nyilatkozni fog; kár volt tehát az általános
vitára vesztegetni az időt, egy óra alatt pár tétel-
len át lehetett volna baladni, s az illető szónokok
a részleteknél épen ugy debütírozhattak volna.

Lónyay közös pénzügyre neveztetése már
szinte bizonyos. Kétségaivul vesztesség az a ma-
gyar miniszteriumra nézve, hogy épen most a re-
formok küszöbén kell nélkülöznie egy oly capaci-
tást és szakembert, mint Lónyay. Azonban ő ott
is sok hasznost tehet hazájának, ha a közös ki-
adásokat helyes gazdálkodás által lehetőségig alább
szállítja, s ezenkívül egyéb tárgyakban is a közös
miniszteriumban érdekeinket képviseli.

A jövő hét alkalmasint eltelik az igazságügy-
miniszteri költségvetés megállítással s a főszám-
vevőszekről a ház előtt fekvő törv. javaslat meg-
vitatásával.

Sokat beszélnek a lapok a belügynek az
egyesületekről és gyűlésekről szóló törv. javas-
latáról, mely tulajdonképen még nincs benyújtva
a háznak, tehát időnap előtti a vita.

Fájdalom, hogy annyira mezt meg a legsoli-
dabb hírlapoknak is hírek utáni kapkodása, hogy
nemcsak hiányos, hanem valótlán tudósításokat is
felvesznek hasábjaira, s párt-conferenciákról, sőt
ebédek után folytatott társalgásokról hoznak tudó-
sításokat, s miután, természetesen, kellőleg infor-
málva nincsenek, hoznak eltorzított híreket.

Egy-egy hírlapi kacsa, kivált ha mulatságos,
a nélkül, hogy ártana, megjárja; de a szőnyegen
lévő tárgyak feletti társalgások elferdített előadás-
a, ha szintén nem rossz szándékból történik is, még
sem engedhető meg solid irányú lapnak.

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése jan. 31-kén.

Előnk: Gajzágó Salamon.
Jegyzők: Mihályi P., Széll K., Jámor P.

A kormány részéről jelen vannak: Andrássy
Gyula gróf, Gorove István, Mikó Imre gróf, Lónyay
Menyhért, B. Eötvös József miniszterek és Hiero-
nimi Károly osztálytanácsos.

Több kérvény nyújtatik be.

Sipos Orbán: Benyújtja a jász-kun-kerül-
leti összes néptanítók kérvényét, a melyben fi-
zései felemelését és nyugdíjaztatásukat törvény ál-
tal biztosítani kéri.

Ivánka Imre benyújtja a műegyetem hall-
gatószágának kérvényét, melyben a műegyetemnek
újraszervezését és Pestre történendő áthelyezését
kérvényezik.

Szatmáry Károly következő hat. javas-
latot terjeszti a ház elé: Határozza el a t. képi-
előház, hogy a pesti magyar királyi egyetemen
még ez év folytán hasonszenvi tanácsok állíttassék,
s natisa a vallás- és közoktatási miniszter ennek
létrehozására.

Ezen határozati javaslat kinyomtatása elren-
deltetett.

Henszelmann Imre: A Jeromolásra
szánt kolozsvári (hid- és magyar-) kapu ügyében
a belügyminiszterhez interpellatiót intéz.

Ezen interpellatio az illető miniszternek ki-
adatni rendeltetett.

A képviselőház ezután elhatározza, hogy a
költségvetés tárgyalása közt nem kívánja Henszel-
mann Imrének a múlt hóban beadott törvényjavas-
latát tárgyalni.

Ludwig János felemlíti, hogy a pénz-
ügyminiszteri költségvetés tárgyalásakor az ürese-
desben levő püspöki javadalmak iránt határozati
javaslatot nyújtott be; a ház akkor azt határozza,
hogy az a cultusminiszter költségvetésén kívül, de
csak akkor fog kiüszetni határuapra, mikor a cul-
tusminiszter úr jelen lesz; kér tehát most határna-
pot annak tárgyalására kiüszni.

A képviselőház az elnök előterjesztésére ezt
holnapra akarta kiüszni.

Eötvös József b. közoktatási miniszter:
Talán jó volna, miután még összekötöttében van
miniszteriumom költségvetésével és ez az alapít-
ványi számadásokban előfordul, ha méltóztatának
ezt akkorra halasztani, mielőtt a cultusminiszterium
budgetjének tárgyalásába belépének; akkor fentar-
tatik az előbbi határozat is, mely szerint nem tár-
gyaltatnék a cultusminiszter budgetjével, de mégis
annak folytatában. Egyébiránt, ha méltóztatnak pa-
rancsolni, én nem bánom, ha a költségvetéssel
együtt fog tárgyalatni.

A képviselőház bejegyezték abba, hogy Lud-
wig János hat. javaslata közvetlenül a cultus-
miniszter költségvetése előtt tárgyalassék.

A képviselőház ezután napirendre tér.

Napirenden van a közlekedési miniszterium
költségvetésének részletes tárgyalása.

Legelőször az elemi károk pótlására előirány-
zott 200,000 frtot a ház megszavazza.

A megyei utak fentartására szolgáló államsze-
gélyre a költségvetésben 300 ezer, külön Erdélyre
ezenkívül 60 ezer frt van előirányozva. A pénz-
ügyi bizottság összesen csak 300 ezer frtot ajánl
megszavaztatni.

Bethlen János gróf a 360 ezer frtot Erdé-
ly érdekében csontkitalanul kéri megszavaztatni,
annál is inkább, mert Erdélyben most több oly út
építése tartozik a törvényhatóságokhoz, mely az
előtt az államutak közé tartozott. Ezen összegből
azonban 16 ezer frtot a csek szeredai útvonal ki-
építésére kíván fordítani.

A kérdés felvétele körül vita támadt. Végül
Moosáry indítványa tétetvén fel kérdéstül, a ház
többsége elfogadja a 400 ezer frtot.

Mikó Imre gróf közlekedési miniszter ki-
jelenti, hogy a 400 ezer frtból könnyen ki fog
telni a 16 ezer frt, s így az erdélyiek megnyu-
godhatnak.

Bethlen gróf indítványa e szerint nem kerül
szavazás alá.

Királyi Pál azon határozati javaslata, mely
szerint a buda-gráci uton Nagy-Kanizsánál hid
volna építendő, elvetetik.

Ugyancsak az útépités rovatánál olvasatlik
Simonyi Lajos hat. javaslata, melyben kívánja,
hogy az út és vasúthálózat betérjeztessék és a
közmunika iránt törvény nyújtassék be.

Pulasky Ferenc elöadó: A pénzügyi
bizottság körülbelül ugyanazt mondja, mit Simonyi
báró és ezen értelemben előadó is hozzájárul Si-
monyi javaslatához, mindazonáltal, mivel a minisz-
teriumnál minden szak külön kezeltek, ez oly ér-
telemben volna kifejezendő, hogy a pénzügyi bi-
zottság jelentéséhez még az tétessék hozzá, hogy
a miniszterium terjeszse be az úthálózatot. A vas-
úsi vízi úthálózat külön az illető rovatoknál lehet
szólni.

B. Simonyi Lajos azt hiszi, hogy a pénz-
ügyi bizottság javaslata nem zárja ki szónok által
benyújtott hat. javaslatot, mert ez csak világosab-
ban és határozottabban szól.

Tiaza Kálmán szintén ezen nézetben van
s azért mindkét javaslat felett szavazást kíván.

A pénzügyi bizottság jelentése és B. Simonyi
javaslata elfogadtnak.

Tiaza Kálmán a három Körös, a Brettyó
és a Bodrogh szabályozása mellett szólal fel.

Krajcsik kívánja a Vág szabályozását.

Eördögh Frigyes pártolja Tiaza és a
három Körös és Brettyó folyamokra vonatkozó ké-
rőst.

Ivánka Imre: A gátrendszer mielőbbi ke-
resztülvitelét ajánlja.

Hieronimi Károly osztálytanácsos meg-
jegyzé, hogy ezen gátrendszernek gyakorlati haszna
az áradások ellen mindaddig még kétségkívülnek
be nem bizonyított.

A franciaia kormány épített egy ily gátat Set-
ton mellett, mely 23 millió köb metre vizet képes
felfogni, és képeztetett az által, hogy egy völgy-
torok egy gránit fal által elzárattott, s ezen gát
folytán ezen völgyben a felfogott viz által egy
nagy tö képeztetett, mely áradások alkalmával a
vizet felfogja, de a czélnak nem felel meg, mert
az árvíznek csak 1/4 dé foghatná fel a tervezett
többi 12 gát kiépítése után is. Azt hiszi tehát, hogy
e tekintetben határozat nem szükséges, a miniszte-
rium legfőbb csak tanulmányozhatja a specialis
viszonyokat, annak semmi sem áll utában.

Ivánka Imre: T. ház! Előbbi felszólalá-
sommal nem azt indítványoztam, hogy földek sze-
reztessének, hanem azt, hogy a fenforgó viszonyok,
illetőleg a gátrendszer tanulmányoztassanak.

Paczolay János kikel Tiaza Kálmán ellen
azért, hogy oly másodrendű vizet szabályozását
kívánja, holott még a Duna és Tisza sincsenek
szabályozva.

Mátyás Arisztid: A fővárosok közti Duna-szabályozás ügyében ismételve kérdi a kormányt, mit szándékozik a főváros megnyugtatótására tenni. **Mikó Imre** közlekedési miniszter: (Halljuk! Halljuk!) A t. képviselő úr megnyugtatótást kíván a testvér főváros lakossága részére. A testvér főváros lakossága tudja, hogy ezen tárgy épen most tárgyalás alatt van, és hogy e terv közöltetett a városok közönségével, hogy azoknak véleménye kitűnassék. A kormány igyekezni fog ezen tárgyban minél előbb törvényjavaslatot terjeszteni a ház elé. (Általános helyeslés)

Gr. Wasse Samu a Száva és Kulpa folyók szabályozása tárgyában hat. javaslatot terjeszt a ház elé.

Ormody Pál a Vág szabályozása érdekében szólal fel.

A képviselőház a vízépítési czim feletti általános discussiót befejezván, megszavazza a vízépítést a Dunánál 195,292 forintban. A képviselőház ezután a pénzügyi bizottság előterjesztésére a Tiszán mentén előforduló rendkívüli építkezések fedezésére a második rovat alatt előirányzott 247,600 forintot kívül még 1.600,000 forintot szavaz meg, még pedig a bodrogközi és felső-szabolcsi ártérfelvezetésére, valamint az ezen víz-szerkesztésekben előforduló, a szabályozási társulatok költségén épült, de tetemesen megrongált töltések helyreállítására. Megszavaztatik ezután a Marosnál előirányzott 55,000 forint.

A ház nagy többséggel elfogadja a Száva szabályozására előirányzott 250,000 forintot. Megszavazza minden vita nélkül a Drávánál előirányzott 60,000 forint és a Kulpánál előirányzott 5,000 forintot.

A 8. tételnél, melyben az ország egyéb folyóinál előforduló szabályozási munkák költségeinek fedezésére 149,400 forint előirányoztatik, ismét a Vág szabályozása került discussió alá.

A ház a gr. Mikó Imre közlekedési miniszter által kért 200,000 forintot szavazza meg. Az ülésnek ezzel d. u. 2 órakor vége lön.

A képviselőház ülése febr. 1-én.

Elnökök: Gajzágó Salamon.

Jegyzők: Mihályi Péter, Széll Kálmán.

A kormány részéről jelen vannak: gr. Mikó Imre, gr. Andrássy Gyula, Gorove István, báró Eötvös József, Bedekovich Kálmán miniszterek, és Hieronimi Károly osztálytanácsos.

A múlt ülés jegyzőkönyve észrevétel nélkül hiteltelítettik.

A benyújtott kérvények a kérvényi bizottsághoz utasítottak.

A szabályok 154. §-a értelmében bemutatja elnök ezután mindazon interpellációk, indítványok, határozatok és törvényjavaslatok sorjegyzékét, melyek az 1870. januarius folytán beadattak. Ki fog nyomtatni és a tegok közt kiosztatni.

Széll Kálmán előadó olvassa a pénzügyi bizottság jelentését az alsóbb rendű hivatalnokok fizetésének 20 %-al felemelését tárgyzó indítványra vonatkozólag.

Elnökök: Ki fog nyomtatni és a képviselőház közt szétosztani; tárgyalásra pedig talán akkor fog kintzotni, mikor a szolgálát illető költségvetés napirenden fog lenni.

Következik a közlekedési miniszterium rendkívüli szűkséglete részletes tárgyalásának folytatása, nevezetesen a 9. pont: tengeri kikötők.

Széll Kálmán jegyző: (olvassa a költségvetés 9-dik pontját: a tengeri kikötők felállításáról).

A képviselőház megszavazza ezen rovat alatt előirányzott 107,000 forint összeget.

Pulasky Ferenc előadó: A rendkívüli költségek fejezetének 3-dik czime alatt a bizottság megajánlandónak javasolja azon költségeket, melyek a vasutak és csatornák fejezetének czime alatt 11—12 rovatban a vasúti kezelési gyakorlatokra és hajózási teli iskolákra a miniszterium által 150,000 és 20,000, összesen 170,000 forinttal előirányoztatottak.

Ezen czimnek költségeit a bizottság 170,000 forintban véli megállapítandóknak. Itt nincs változás a tételben, csak a hová e tétel tartozik, a mennyiben azt hiszi a bizottság, hogy itt külön czimet kell felállítani.

A képviselőház ezt elfogadja.

Felolvastatik ezután a következő tétel: 1) Magyar kir. vasútépítészeti igazgatóság 232,300 forint; 2) vasútépítés 25,027,700 forint.

Hosszas vita után **Hollán** ad némi felvilágosításokat, kimutatja, hogy a magyar királyi vasútépítészeti igazgatóság a közmunkaminiszteriumnak egyik legfontosabb intézménye, s hogy annak költségeit helyesen meg kellene látni, szükséges mindezeket megismerni azon hatáskörrel, amelyre teendői kiterjednek. Mik a teendői? Első sorban kezelni és közvetlenül igazgatni az állam költségén épült vasutak építését. Másodszor felügyelni és ellenőrizni a concessióalt vasutak építését. A 3-dik feladata az, hogy új vasutak vonalozását is eszközölje, nevezetesen oly vonaloknál, amelyekre a magán ipar nem vállalkozott, de melyeket a miniszterium a közforgalom érdekében szükségessé ismer, és azért azoknak fölmérését saját költségén, saját gondoskodása alatt eszközölteti.

Mikor a magyar miniszterium megalakult, volt az országban összesen 312 mérföld forgalomban

levő vasút, most 391 forgalomban levő vasúti mérföld létezik. Államköltségen épült összesen 83 mérföld.

Ezenkívül az engedélyezett vasutakból épülőfélben van összesen 308 mérföld. Ezenkívül még kiállításba van helyezve az országban 197 mérföldnyi vasút építése, ezek közt a csatlakozás Oláhországgal Galacz felé. A tervezetek mind készen, és a számbeliségek helyesítve vannak, és adott körülmények közt e házhoz elintézés és elfogadás végett elő fognak terjesztetni.

Ezeket összevéve, azon vonalak leszámítása mellett, melyek már forgalomban vannak, és tekintve egyedül csak azokat, melyek ma a miniszterium közvetlen kezelése alatt és munkában vannak, azt találjuk, hogy itt 588 mérföldnyi vasútról van szó. Ezenkívül még megemlítem azt, hogy 226 mérföldre van beadva tervezet, részint mozdonyvasútra, részint vicinál, részint lóvonatu vasútra.

Csak még néhány számot arra nézve, hogy a munkákör egy kisét tisztába hozassék.

Azon vonalakon, melyek ma tetteleg épülőben vannak, 149 új állomás és 18 olyan állomás, melyeken nagyobb kiterjeszkedés, átalakítás kívántatik, azért, mert számos vonalok kapcsolódnak e pontokon, tehát nagyobb épületeket kell készíteni. Ezen állomásokon összesen előfordul 1731 külön építési hely 2500 házsal, a melyek közé esik 1564 örház. A hidak száma a most épülő vonalokon 2575 és ezek közt csak 172 nagyobb hid, a Tisza, Maros, Körös, Dráva, Taracsk és Talabor vizeken. Már most ezzel szembe állítom a személyzetet, a mely mindezen teendők kezelésére és ellátására találtatik a vasútépítészeti igazgatóságnál. Az egész személyzet, mint helyesen mondatott, 175 tisztviselőből áll. Mi ezeknek teendője? A központban van 56 tisztviselő, a különféle irodákban elosztva, a melyeknek egyrésze az alapítványokra, más része a felépítményekre, harmadik az épületek és azoknak felszerelésére szolgál; azután van egy osztály, a mely különösen a földbevételest eszközli azon vasutaknál, melyek államköltségen épülnek; van azután egy filiális kis osztály, a számvevőség és a kezelési hivatal, az iroda. Az államvasutaknál mindössze 83 mérnök van alkalmazva, a társulati vasutak felügyeletére 15 és új vasutak trocizására 21 mérnök. Kérem már most vannak itt a t. házban, a kik, ha másképp nem, legalább mint műkedvelők foglalkoznak vasúti tevékenységekkel és vasúti organisatioval, azoknak bátor vagyok néhány érdekes kérdést felvetni. Múltóztassék ezekre felelni vagy ezeket megváfolni. (Halljuk!)

Tudtommal egész Német- és Franciaországban egy vasútépítészeti hivatal berendezésénél közzönségesen az a minimum, hogy egy mérföldre 2 mérnök számítottatik, sőt hegyi vonaloknál, mint p. a Brenner-vasútnál a déli vasúttársaság egy mérföldre a legválogatottabb mérnökök közül 5, sőt 6-ot is alkalmazottak. Mi van mi nálunk? Az államnak saját kezelése alatt 83 mérföld vasút van, s arra nézve 83 mérnöke, tehát mi az eredmény? Egy mérföldre esik egy mérnök, tehát oly oeconomia, melyhez hasonlót gróf Zichy Jenő t. képvis. társam felmutatni nem tud.

Tekintjük a társulati vasutaknál berendezett felügyeletet. Mit találunk ott? 308 mérföld 15 mérnök van alkalmazva, tehát egy mérnökre esik 20 mérföld, sok e, vagy kevés? Én azt hiszem, hogy a képviselő úr, a ki ezen intézménynek elöljárója vagy megsejtetője indítványozta, ily eredményből merítette volna azon okokat, a melyek őt indítványára beadására birták. (Élénk helyeslés jobb felől.) A vonalaszánál 21 mérnök foglalkozik, mit dolgoznak ezek? az egész gümöri hálózaton dolgoznak az egész télen át, most pedig dolgoznak azon csatlakozásokon, a mely a gümöri hálózattal beszerkezése és az északi vasúthoz vezet. Bátor vagyok tovább menni. (Halljuk!) Kérdésbe hozatott ezen személyzet fizetése. Az mondatott, nevésséges dolog, hogy egy szegény miniszteri tisztviselőnek oly csekély fizetése van az ily vasúti mérnökökkel ellentében.

Ez nagyon természetes, mert a miniszteri tisztviselő állandóan van alkalmazva, nyugdíjra igényt tarthat, ezen tisztviselőket pedig 3—4, legfeljebb 5 évre vannak szerződötve, a minek lefolytatán ismét elmozdíthatók. Ezeknek fizetése természetesen aránylag magasabb, de tekintünk továbbá az egyes fizetéseket és ismét hivatkozom e házának több tagjaira, a kik különféle vasúti igazgatóságok tagjai; én meg vagyok győződve, hogy nem találhatik egyetlenegy társaság sem, melynél a felügyelők, vagy a főmérnökök vagy az osztálymérnökök kevesebb fizetéssel lennének alkalmazva; de találhatik akárhány, mely sokkal nagyobb fizetést ad, mint az állam szokott fizetni az ily tisztviselőknek. Csak egyre akarok figyelmeztetni, hogy itt magában Pesten a nagyobb vasúttársaságok főmérnökei, tudvalevő dolog, egyenként 20,000 forinttal vannak alkalmazva.

Az hozatott fel, hogy ezen intézetben csupán idegenek alkalmaztatnak. A kormány létesített egy gyakoronki iskolát, a minő Magyarországon még nem volt, melyből az én meggyőződésém szerint a legjobban, a legkittünb magyar mérnökök fognak kikérülni. Így a vasútigazgatóságnál a mérnökök 70 százaléka tiszta magyarokból áll, és a legkittünb fiatal emberek már a felsőbb fokra emeltettek; az itt alakuló társaságok a legnagyobb öröm-

mel fogadják ezen fiatal embereket. Ez tehát nem megróvást érdemlő eredmény, hanem igen is dicsőséges az országra nézve. (Élénk helyeslés.) Midőn berendeztük a vasutakat Magyarországon, azt mondhatnám végtelentül kevés, kimívelt tulajdonképeni magyar szakférfiak pedig épen nem is voltak; a miniszterium, gróf Mikó alapított egy iskolát, a honnan 3 év múlva a legjelesebb fiata, emberek kerültek ki, minek az lett az eredménye, hogy midőn a hatvan miskolci vasút megnyitattott és ott tisztviselőkre volt szükség, 60 ember, talán egytől-egyik saját iskoláinkból kikérült belföldi fiatal emberek alkalmaztatnak. (Éljenzés.)

Ezek után megváfolja **Hollán János**, **Borbély** és **Simonyi** ellenvetéseit, kijelölve az utóbbinak legújabb tévedéseit a számok idézése körül, így azt, hogy a keleti vasutat 64 mérföldre teszi, holott a házban iszfélemlítettett az, miszerint 80 mérföldre terjed stb.

A képviselőház ezután megszavazza egyenként az ezen tételben foglalt pontokat, még pedig: 1. fizetésekre 143,908 forint; 2. napidíjak s napszámok 26,523 forint; 3. házbérek 17,000 forint; 4. irodai szűkségletek 13,386 forint; 5. útiköltségek 21,600 forint; 6. segélyezések és jutalmak 500 forint; 7. új beszerzések és javítások 9384 forint; az utolsó pont pedig: Előre nem látott költségek, 20,000 forint, a pénzügyi bizottság előterjesztése folytán kitűrtetett.

A vasút-építés czimnél

Várady Gábor hosszas indoklás mellett javaslatot terjeszt a ház elé a károlyváros-fiumei vasút tárgyában.

Gróf Mikó Imre közlekedési miniszter: T. ház! A mit **Várady Gábor** t. képviselő úr beszéde elején elmondott, arra nincs szükség, hogy valamit mondjak, mert maga is azt mondta, hogy mondhatnám: — de nem mondom, — ennél fogva a felelet felesleges, — hanem arra nézve, hogy nehezteli azt, miszerint az üzlet berendezésére most már vétessék fel a költség, azon felvilágosítást akarom adni, hogy a mint a munkát megkezdődik vagy halad valamely irányban, az üzletet be kell rendezni, hogy az anyagot a vonalhoz szállítani lehessen; a mint tehát a munka terjed, az üzleti berendezések is terjedni kell. A mi pedig az előterjesztést illeti, arra nézve megjegyzem, hogy nálunk a vasutak építésénél két mód követetik. Egyik magán vállalkozók által engedély útján, a másik pedig az állam költségén való építés. A mi az állam költségén épített vasutakat illeti, azoknak vannak oly vonalai, melyek elkészülvén, az állam kezelése alatt megmaradnak, és vannak olyanok, melyek csak előmunkálattilag dolgoztatnak az állam által, concessio útján kiadatva, a concessioáriusok által a rá fordított költségek megtérítetnek; eddig, a mint igen jól múltóztatnak tudni, úgy járt el a miniszterium, hogy azon vonalokra nézve, melyek elkészülvén, az állam kezelése alatt maradnak, tehát melyeknek előleges költségei az államnak senki által sem térítették meg, a tervezet bejelentette a t. háznak; azonban azokra nézve, melyek concessióra voltak utasítva, úgy járt el, a mint történt a nagy-várad közösvári vonalál, t. i. megkezdette a munkálatokat, azután concessioáriusok jelentkezvén, azt bejelentette a háznak, s a ház által helybenhagyatván a concessio, a kormány által reá tett költségek megtérítették.

A kormány nézete szerint akkor van ideje a ház elé terjeszteni a concessiót, midőn az iránt a tárgyalások be vannak fejezve. Így lenne a fiumei vonalra nézve is, mert azt nem számdéka a kormánynak a maga kezelése alatt megtartani, hanem mihelyt megbízható társulat fog asadni, elő fogja terjeszteni a háznak az engedélyezést. — Ezt csak arra nézve akarom melegségtel felhozni, hogy a kormány az előmunkálatokra eddig tett költségeket még a ház elé nem terjesztette, megszavazás ellen szólal fel, de a képviselőház 131 szóval 85 ellen elfogadta a károlyváros-fiumei vasút kiépítését, megszavazza reá az előirányzott 7.500,000 forint. Ülés vége d. u. 2 órakor.

Hollán Ernő államtitkár beszéde

(A képvis. ház jan. 26-iki ülésében.)

(Folytatása és vége.)

Általában a vasúti előterjesztésekre nézve többféle észrevételeket hallottam; én magam is ismerem az eljárást nem egy országban a continensen; többet mondhatok: tanulmányoztam alaposan több államnak a közmunka ügyében készített közgazgatási elveit, és részemről jó lélekkel mondhatom, hogy nem ismerek egyetlen államot sem, melyben a kormány a vasúti engedélyek kezelésére nézve több nyilvánossággal járt volna el, mint itt Magyarországon. (Mozgás balon.) Tessek megengedni, közel megyek, itt van Bécs példája. (Zaj a balon. Jobb felől: Halljuk! Balfelől: Szép példa!) Közönségesen tudva van, hogy Bécsben szintén van parlament és van felelős miniszterium, s ott az a szokás, hogy a miniszter egy törvényjavaslatot terjeszt be, meghatározza és tervezi a maximumot és a ház mindenkor megadja neki a felbatalmazást, hogy azon maximumon belül annak adja ki a concessiót, kinek tetszik. (Vukovic Sebő kibeküldi: Elég rossz!) Megengedem, hogy rossz; a m. miniszterium nem is követel ennyi bizalmat, de meg fogja engedni t. képviselő úr, hogy ez igenis jó példa és érv arra, ha azt mondok, hogy vannak ország-

gok, hol a nyilvánosság nem vétetik tekintetbe annyira, mint minálunk. (Helyeslés jobb felől.) De tessék tekinteni a gyakorlatot Olaszországban, tessék tekinteni a gyakorlatot Franciaországban és az érdemes képviselő úr, ki igen sok, előttem nagy elismerésre méltó tapasztalásokat szerzett magának külföldön, meg fogja engedni nekem, hogy nincs, én legalább nem ismerek parlamentet, mely előtt a concessio összes szövege, úgy mint nálunk, képezze a discussio tárgyát. Én ebből nem akarom azt következtetni, hogy azért ezen ház a kormány iránt több bizalommal viseltessék, de jogom van abból következtetni azt, hogy ezen kormány mindenkor teljes nyilvánossággal járt el.

Különb vizsátalok arra, a miből kiindultam: én nem tartom a magam nézetét leghelyesebbnek és **Simonyi** képvis. úr sem fogja kívánni, hogy az övét tartsam annak; de ha a vasúti előterjesztésekre nézve akár neki, akár bárkinek e házban észrevétele, vagy jobb terve volna, bizonyosan helyén lesz, ha arra nézve formulázott javaslatot foglenni a ház asztalára, melyhez mindnyájan hozzászólhassunk, a hiányokat kiigazíthassunk és javíthassunk, hol javítani kell. Különbben ismétlem, minden eddigi előterjesztésre nézve nem volt egy eset sem, a melyben a kormány nem követte volna szigorúan a fennálló rendszabályokat és törvényeket.

Egy másik pontban azt mondotta **Simonyi** képviselő úr, hogy talál ő a pénzügyi bizottságnak a közmunka- és a közlekedési miniszterium költségvetésére vonatkozó jelentésében egy passust, a mely megint azt mutatja, hogy olyan mulasztás történt a közmunka miniszterium részéről, melyre nézve kénytelen volt észrevételt tenni a pénzügyi bizottság és az: hogy miért nem mutatta be a kormány az új tervek és előirányzatokat, valahányszor új vonal építéséről volt szó. Itt a hibát nem tulajdoníthatom neki, mert ő nem ismerheti azon körülményeket, melyek én előttem tudva vannak; de meg fogja engedni erre nézve is, hogy felvilágosítással szolgáljak neki.

A ház több érdemes tagja részt vett a pénzügyi bizottságnak múlt évi tárgyalásaiban és nagyon jól tudják, hogy mint ottani előadó a miniszterium részéről épen én indítványoztam azt, hogy mikor egy új vonal építéséről van szó, melynek előállítására mindenesetre nagyobb költségeket igényel, habár ezen költségeknek fölhasználása több évekig, egész év cyclusa vonatkozik, mindannyiszor a törvényhozásnak az új előirányzat mutattassék be. Ezen véleményemet a múlt évben elfogadta a pénzügyi bizottság, és midőn — az idén — újabban felmerült e kérdés, a pénzügyi bizottság az én nézetemhez járult és az előadottak szerint, azt hiszem, **Simonyi** képvis. úrnak nincs joga ebből azt kivonni, hogy ime oly mulasztást követett el a kormány, mely a pénzügyi bizottságot megróvára készítette.

Fölhozta továbbá mulasztásképen a t. képvis. úr a pécs-barcsi vasút. Én megvallom őszintén, mivel hozta ezt kapcsolatba, vagy mit akar ezzel mondani, azt mai napig sem értem; én csak azon egy tényt jegyeztem föl magamnak, hogy ott is egy rejtett mulasztást követett el a közlekedési miniszterium, mert midőn azon vasút megnyitott, csak 28 kocsi állott rendelkezésre, miközben következtében kénytelen lesz a vasúti társaság bizonyosan majd a deli vasúti társaságtól kocsikat kölcsönözni. Ebben, mondja ő, valaminek rejteni kell. Én ezen dolognak utána néztem és a concessio 2-dik §-ában azt találtam: a tervezett állomási épületek és meghatározott szállítási eszközök a tényleges forgalom szükségéhez képest fognak előállítani. Itt van a közgazgatási bejárásról szóló jegyzőkönyv, mely világosan constatálja azt, hogy midőn ezen vasút megnyitott, azon vonalon, mely egészben 8 és néhány tized mérföld hosszúságú, volt összesen 5 gőzmozdony, 20 személyszállító és 172 teherszállító kocsi, mire nézve a bizottság kijelenti, hogy mivel ezen szám a normális arányoknak teljesen megfelel, mert 1 locomotiv és 2—5 kocsi teljesen elég egy mérföldre, annál fogva a forgalmi eszközöknek állományát tökéletesen elégségesnek találja. (Tetszés jobb felől.) Itt van a jegyzőkönyv, mely azt tartalmazza! Az igen természetes, hogy midőn ily rövid kis vonalak egy másik vonallal kapcsolatba jönnek, mint jelen esetben a kanizsabarcsival, ha különösen a közszállítás következtében a forgalom saját vonalán nagyobb lesz, vagy maga fogja forgalmi eszközeit a szűkséglethez képest szaporítani, vagy kölcsön fog venni kocsikat; ez nem mulasztás, nem hiba, hanem esetleg oly kötelesség, melyet a kormány meg kíván, és ez esetben a viszonyosságot is követeli.

Emeltette a t. képviselő úr később a kassai-oderbergi vasút viszonyait, és ebből is nagy megróváásokat hozott fel a kormány ellen. (Halljuk!) Erre nézve a tényállást röviden előadom a következőkben: A kassai-oderbergi vasút concessiója eredetileg **Riehl** testvérek és társai által lett megadva, még pedig, a mint megjegyeztem, nem a magyar kormány által. E concessiót, mivel az engedélyesek érvényesíteni nem tudták, átruházták, még pedig, megjegyzem, a magyar kormány előtti tárgyalások folytán, **Lagrande du Monceau** és a *société industrielle*-re.

Mikor a magyar kormány **Lagrande du Monceau** és a *société industrielle*-el állott szemben, ide-

— (Beküldetett.) Félreértés mellőzése végett szükséges, hogy azok, a kik a fogyasztási egyesületek befizettek és a működésnek megkezdését óhajtják, az ügy hogyan állása felől kérdőzködni, megindják, mikép az oka annak, hogy a márkok kiadása még nem kezdődött meg, abban rejlik, hogy a bécsi szakember, aki a nyomtatásra igényelt üntési munkát megígérte, akkor, a midőn leérkezése váratott, azon nyilatkozatot tette, hogy a munka úgy, hogy biztos állandóságot igényel, kivétel: most tehát foly az intézkedés, hogy a márkok itten helyt más módon készüljenek. Szt.

(a) Említettük, hogy gr. Mikó ő exoája felhívta a Zichy családot az engedély iránt a zsel-lyei levéltárnak történelmi czélekből leendő átvizsgálására. Ennek folytán a család feje gróf Zichy Károly kijelenté, hogy az átvizsgálásba beleegyez- zik és erre vonatkozó levele a történelmi-társulat- nak folyó hó 3 kán tartott ülésében olvastatott fel.

(b) Egerben egy katonakötelestnek pikkelyes kigyóbőre volt. Nem valami elátkozott királyfi?

(c) Tolnay Gábor Gyulafejevárt államoszó honvédmegye a legszívesebben fogadta a szab- sággal hazatérő honvédeket; nagy lakomát adó- t számukra és az ötven legényből álló csapat utólagosan is háláját fejezte ki a derék őrnagynak.

— A szamorujvári ev. ref. egyház temploma építése javára f. hó 15 dikén tényes táncszínelm adatik, a melyre a czél szentségéből kifolyólag fel-

hívjuk, a t. közönség figyelmét és részvétét, any- nyival is inkább, mert ez előtt is e táncszínelm egyike volt a legelőkelőbb és népszerűbbnek. — Egyházi előjáróság.

— Pályázat nyitattik Küküllőmegyében egy engedélyezett állatorvosi és egy üresedésbe jött erdőszi állomásra; mindkettő 300 o. ért. frt évi fizetéssel. A pályázni kívánók okmányaikkal föl- szerelt folyamodásukat f. év márczius utolsó nap- jáig a megye tisztségéhez beadhaják. D. Szt-Már- ton, febr. 2. 1870. A megyei tisztség megbízásá- ból: Kispál Sándor, aljegyző.

(a) Karinthiában oly hideg van, hogy a hév- mérő 28 fokra szállott s a madarak csak úgy hul- lanak le röptükben. Bizony mi sem panaszkodha- tunk a meleg miatt

KÜLFÖLD.

Páris, febr. 5. Daru az összes követeket értekezletre hívta meg. Franciaország déli hatá- rain boursbon mozgalmak vehetők észre.

A törvényhozó-test elhatározta, hogy egy 18 tagból álló külön bizottságot fog a kereskedelmi s tengerészeti enquettel megbízni.

A legújabb orosz kölcsönnel nagy zajt ütnek Párisban. Az aláírások tömegesen történtek, mit

különbön Rothschild patronatusi befolyásának tu- lajdonitának. E kölcsönnél mondván volt, hogy a keleti kérdésnek függ össze.

Különbön a „Journal de St. Pétersbourg“ (Gorcsakov herceg lapja) megegyezik, hogy az a keleti kérdésnek, illetőleg a török hadseregeknek a montenegrói határokon való összpontosításával volna kapcsolatban. A keleti kérdésben — ugy- mond — minden nagyhatalom a béke mellett nyi- latkozott. Ezen kívánság ellenében, mely a szűksé- ges erőlyvel fejeztetett ki, a török kormány nem idézhet elő szándékosan olyan válságot, a mely ép egy ellenkező saját, mint Európa érdekeivel.

München, febr. 5. A kamarában ma a fel- irati vitákat folytaták. Hohenlohe herceg a bajor kamarában folyó harcot a jelenlegi világ-har- cz részének mondja, melyben az ellenfél az ál- am új alakulását célozza, támaszkodva az abso- lutizmusra, és az egyházra. Nemzeti összeköttetés teremtésére a nagyobb államjogoknak közös tár- gyalása és kezelése, de nem az azokról való le- mondás kívánatik meg. Bajorországnak az Austria és Poroszország közötti őszinte kibékülésre kell törekednie, mivel ez biztosítja az európai béke fenmaradását. Erre megkezdtek a részletes vitákat.

Páris, febr. 5. Hirszerint a lyoni érek és a nimesi püspök meghalt.

Az angol municipalitások ajándékát áthozó

küldetés jánár 31-kén Brüsszelbe érkezett, hol nagy ünnepélyességgel fogadtatott.

A küldetés elnöke Gourley beszédet tartott a átadta az ajándékot, melyet a király így köszönt meg: „Sok királyi lak a csatamezőn szerzett zás- lókkal és harcai diadaljelekkel van ékesítve, önök nekem egy becsesebb diadaljelt — a barátságát bozzák. Pompás ajándékunknak mindig tisztes he- lye lesz palotámban. Ép oly kedves lesz nótáim- nak, mint nekem, és nem kételkedem, hogy midőn azt bámulandják, igyekezni fognak Angliában ép oly érzelmet kelteni fel, melyeket önök most ki- fejezének. A mi engem illet, én nagyon keveset tettem, hogy azt megérdemljem; én azt csak az önök nagy és nemes nemzete nagylelkűségének tulajdoníthatom.“

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Február. 9-n: 5% Metaliques 100 frt 60.55. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 70.30. Kamat 60.55. 1860. Kölcsön 93.20. Bankrészvény 728. Hite- lintézési részvény 200 frt 262.50. London 10 frt st. 100 frt. 23 1/2, ár 123.40. Ezüst 120.90. Cs. királyi arany 5.81.

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 79.25. Temesi 77.— Erdélyi 75.50. Horv.-Slavon 83.75.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

HIVATALOS.

1655 1870.

481

(69)

(1—2)

Hirdetmény.

A magy. kir. távirai kormány (a földmívelés, ipar és kereskedelem ügyi m. k. Ministerium III/3 osztálya) az 1870 dik év folytán elkészítendő új távirada vona- lok építését, valamint az új huzalék vezetékeknek a már fennálló táviradavonalak oszlopaira leendő alkalmazását elfogadható feltételek alatti alkukötés útján szándé- kozik eszközölni.

Az e czélból szükségeslt anyagok és szerek közül a távirada oszlopokat, a ve- zetékeknek a faoszlopokra való erősítésére szolgáló vastartókat, csavarokat, elszige- telőket az 5 m³ átmérőjű vassodronyot, az elszigetelőknél a vastartókra való erősí- téséhez szükségeslt gypst, a vezetők sodronyoknak az elszigetelőkből való megkö- téséhez szükségeslt kötő huzalt, a huzalék egybekötéséhez szükségeslt forrasztó ónt, és forrasztó üstöket az egyes vezetők huzalai kife zítéséhez és összekötéséhez szükségeslt csigaszorokat és huzalkötőgombokat a távirai kormány fogja adni, és ugya- naz fogja ezeket a szükséges mennyiségben el-zállíttatni még pedig az országutak és építések alatt levő vaspálya vonalrészek mentén ép endő távirada vezetékek számá- ra rendszeren az egyes vonalak végpontjaira, a már üzleti használatban levő vas- pályák mentén építendő vezetékeknek pedig az egyes vaspálya állomásokra, a vál- lakozások csak azok részletes elosztása leendvén kötelessége.

Minden egyes vezeték kiépítésének az illető előírányzat értelmében és a munkára való felügyelettel megbízott építész részletes utasításai szerint kell tör- ténni általában megjegyeztetik, hogy egy mértföldnyi távirada vonalra rendszerint 160 támpont esik.

A további feltételekről és részletes adatokról alólírott szakosztállynál lehet bő- vebb tudomást szerezni.

Az 1870-dik év folytán a következő távirada vezetékek kiépítése van szán- dékba véve.

1. Egy hármas vezeték azaz egy vonal 3 huzallal Csabától Nagy Váradig. 11.6 Mrtf.
2. Egy hármas vezeték Ességtől-Villányig. 4.5 "
3. Egy kéthuzalú vezeték Temesvártól-Aradig. 7.5 "
4. Egy öthuzalú vezeték Debreczentől Nagy-Károlyig. 10.0 "
5. Egy öthuzalú vezeték Nagy-Károlytól Szatbmárg. 5.0 "
6. Egy négyhuzalú vezeték Szatbmárgtól Halmin át Királybázig. 6.3 "
7. Egy háromhuzalú vezeték Királybázától T. Ujl. kig. 3.0 "
8. Egy négyhuzalú vezeték T. Ujlaktól Beregszászon át Bányig. 5.3 "
9. Egy háromhuzalú vezeték Bánytól Munkácsig. 3.2 "
10. Egy háromhuzalú vezeték Károlybázától Huszon és Bustyahá- zán át M. Szigetig. 9.0 "
11. Egy háromhuzalú vezeték Bánytól Csapón és S. Ujhelyen át, Szerencsig. 13.0 "
12. Egy háromhuzalú vezeték S. Ujhelytől Kassáig. 6.9 "
13. Egy háromhuzalú vezeték S. Tarjától, Solyomig. 12.2 "
14. Egy egyszerű vezeték Habzánytól Krompachon át Igólig az épülő vaspálya mentén. 7.4 "
15. Egy egyszerű vezeték a Szepesvár aljára és Gölniczbányába menő országút mentén építendő kettős kiépítése is. 1.8 "
16. Egy egyszerű új vezeték a Bicskétől Tatán és Almáson át Uj- szönyig menő országút mentén. 8.4 "
17. Egy egyszerű új vezeték Bicskétől Alsóutig a fennálló oszlopokon és egy egyszerű új vezeték a Besztercebányától Körmezbányán át Privigyébe menő országút mentén. 6.5 "
18. Egy egyszerű új vezeték a Szege dtől Kis-Zsomboron át Nagy- Szent-Miklósba menő országút mentén. 7.0 "
19. Egy egyszerű új vezeték Kis-Zsombortól Makóig és egy egyszerű új vezeték Nagy-Szt-Miklóstól Perjámosig a fennálló oszlopokon. 1.0 "
20. Egy egyszerű új vezeték a Perjámostól Lavrinon és Kis-Becske- reken át Temesvárra menő országút mentén és egy kettős új vezeték a Lovrintól B.-Komlósig menő országút mentén. 8.3 "
21. Egy kettős új vezeték a Nagy-Szombattól Szeredig menő országút mentén. 2.0 "
22. Egy egyszerű új vezeték a Nasiktól Pozsegán és Pakraczon át Illavahidig menő országút mentén. 2.1 "
23. Egy egyszerű új vezeték a Nasiktól Pozsegán és Pakraczon át Illavahidig menő országút mentén. 15.5 "

NEM HIVATALOS.

(9) Az idei farsangi idényre.

(6-6) CZETZ JÁNOS és TÁRSA

divat BAZÁRJÁBA megérkeztek

kitűnő szép és nagyválasztékba bál selyem és Gázir köntös kelmék; minden színű Briliánton tarlatának és hozzá kész fod- rok ékitni. Nagyválasztékba női atlasz és szövet Topánok, finom női és férfi kesztyűk.

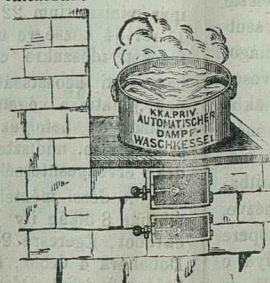
Divatos legyezők, (fehérek) Beduinok, Pelerinok és párizsi virágok.

Kitűnő jó varrógépek Teh Szinger M. newyorki gyárból.

(50) Első európai betörés és tűzmentes pénzsek- rénygyár tulajdonosa:

Bécsi Wertheim F. és Társa

ajánlja gazdagon ellátott gyári raktárát Kolozsvárra, Szilly A. urnál (Főter, gr. Teleky-ház), hol mindennemű pénzsekrenyek eredeti gyári ár mellett ta- láltatnak.

Bécsi Bode Miksa és társa kizárólagosan szabadal- mazott gőz-mosógép-gyári raktára Szilly A. urnál Kolozsvárra, hol naponként főtálat és általában elis- mert legelőkeltebb: kávé pörkölők, vajkészítők, valamint ruha-facsaró gépek eredeti gyári ár mellett kaphatók.

Videki rendelvények pontosan és gyorsan esz- közöltetnek, kívánságra rajzminták és árjegyzékek bérmentve kúldetnek.

T. Szilly Alajos urnak helyett. Az ön raktárában található M. Bode-féle mosó- gépet alólírtak háztartásainkban használatba vevén teljes készséggel ismerjük el, hogy e gép által a fejérneműk mosásánál tetemes időt, pénzt, fáradságot kímélhetni és ezen kívül a ru- hák épségben tartására basonlíthatatlanul jobb szolgálatot tesz, mint a szokásos kéz- zelműs.

Kolozsvárra, október 23-án, 1869. Gáman Zsigmond. Wagner Frigyes. Tauffer Ferencz.

Mrtf. (65) (1-4)

Tauffer József

kereskedésében

az óvárba kapható: kupás üvegekbe fi- nom 1841-beli leppendi bor, cse- rébe 70 kr. és 1862-beli budai piros 50 kr.

(67) (1-2)

Erdős-állomás kerestetik.

Ki egy erdőkedvellőnek hazánkban, vagy Erdélyben, erdőszi állomást eszközöl, tiszteletdíj első évi fizetését átengedi. Becsületessége zálogul, kész 5000 forint értékű fekvő birtokkal jól állani.

Bővebben értekezhetni (Magyarhon) B. Csabán levél által B. K. E. cím alatt poste restante.

(70) (1-2)

Kolozsvárra megérkezett

gr. LUXEMBURG

testnélküli feje.

A „Nemzeti szálloda“ 7-dik számú szobájában reggeli 10—12, dé- lután 2—1/2 óráig látható.

Nevezett testnélküli fő beszél, eszik, iszik, szájharmonika- n játszik, magyar, német, ro- mán és szláv nyelven társalog.

Említett fő egy szabadon álló, le nem függönyözött asztalon lesz kitéve.

Ezen igen érdekes műmutatvány, eddig az optikának legnagyobb vív- mánya és netovábbja, London, Páris, Szt.-Pétervár, Bécs és több világvá- rosokban; utóbb Temesváron és Ara- don 14 napokon át köztetszéssel mu- tatottat miről a hírlapok említett tetek.

A nagy érdemtű közönség kegyes lá- togatását alázatosan kéri

LUXEMBURG FEJE és kísérete.

Belépti-díj: Ülőhely 50 kr. Állóhely 30 kr. Déák és katonajegy örmester től lefelé állóhely 20 kr. gyermekek 12 éven alól 10 kr.

(64) (1-6)

Valódi francia Cognac

eredeti áron kapható: POLLY és HUTFLESZ bizományi raktárban Kolozsvárra.

Egy palack ára 2 frt. legalább 12 palack egyszerre megvételénél 1 frt. 80 kr.

(66) (1-5)

Dr. Pattison

csúszvattája

azonnal enyhít és gyorsan gyógyít csúzt és köszvényt, minden alakban, u. m. arez, mell, torok- és fogfájást, fű, kéz- és térd- köszvényt, inrángatást, hát- és ágyékfájdalmat.

Egész nyálalbal 70, fél nyálalbal 40 kron kapható: Kolozsvárra ENGEL J. JÓZSEF gyógyszerészénél.

(68) (1-6)

A valódi orsz. szá- badalma- zott legújabb 6 Felső- álal kiváltságos ki- gőztetett, az orvosi kar- tól megvizsgált, sikeresnek talált a ezerféle- képen kipróbált titkos szer a patkányok házi s mezei egerek, vakondok és svábok teljes kiirtására, (melyet sokfelé, megpróbáltat ha- nisan utánozni s árulni), hamisítatlan minőségben, Kolozsvárra Fölly és Hutflesz (a főter), M.-Vásárhelyt Fogarasi Demeternél, Brassóban J. L. Heshaimernél, Segesvárra és Szebenben J. B. Misselbacher és fainál kapható. 1 nagy bádog 1 ft. kis bádog 80 k. Egyes bádog megrendelése is utánvéttel me- lett gyorsan teljesítetnek. Ugyanott kapható citrom-kenőcs, egyedül szer a fagyhójak és tyúk- szem ellen, 1 tégely 50 kr.